

**ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ПРОЦЕНКА НА
РИЗИЦИ ОД КОРУПЦИЈА ВО ОПШТИНА
ДЕБАР 2025 ГОДИНА**

**PLANI VJETOR PËR VLERSIMIN E RREZIQEVE NGA
KORUPSIONI NË KOMUNËN E DIBRËS PËR VITIN 2025**

ВОВЕД

Интегритетот и корупцијата се две спротивставени појави, односно секое коруптивно дејство претставува кршење на интегритетот. Интегритетот пак, од друга страна претставува квалитет на дејствување во согласност со општоприфатените морални вредности и норми во корист на јавниот интерес.

Општина Дебар, почитувајќи ги начелата на законитост, ефикасност, ефективност, сервисна ориентација, а ставајќи акцент на јакнење на интегритетот на вработените, нивната стручност и компетентност, важи за Општина кај која приоритет е јавниот интерес. Истиот, претставува мотив за создавање на неколку механизми за справување со корупцијата.

Годишниот план за спречување на корупцијата во Општина Дебар е дизајниран да се дејствува првенствено превентивно што подразбира намалување на ризиците за корупција преку зајакнување на регулативата, јакнење на функционалноста на институциите на системот и враќање на довербата во него, јакнење на свеста и вклучување на граѓанското општество и јавноста во антикорупциските напори. Годишниот план е заснован на реални

HYRJE

Интегритети и корупцијата се две спротивставени појави, односно секое коруптивно дејство претставува кршење на интегритетот. Интегритетот пак, од друга страна претставува квалитет на дејствување во согласност со општоприфатените морални вредности и норми во корист на јавниот интерес.

Komuna e Dibres, duke respektuar parimet e ligjshmerisë, efikasitetit, efektivitetit, orientimit në shërbime, duke vënë theksin në forcimin e integritetit të punonjësve, ekspertizës dhe kompetencës së tyre, konsiderohet një Komunë ku interesi public është prioritet. E njëjta, përfaqëson motiv për krijimin e disa mekanizma vepër përballjen me korrupsionin.

Plani vjetor për parandalimin e korrupsionit në Komunën e Dibrës është hartuar që të veprojë kryesisht në mënyrë parandaluese, që nënkupton reduktimin e rreziqeve të korrupsionit duke forcuar rregulloren, forcimin e funksionalitetit të institucioneve të sistemit dhe rikthimin e besimit në të, rritjen e ndërgjegjësimit, duke përfshirë shoqërinë civile dhe publikun në përpjekjet kundër korrupsionit, Plani vjetor bazohet në procese dhe qëllime reale që rezultojnë në zvogëlimin e vazhdueshëm të korrupsionit dhe zbatimi I tij do t'I dërgojë një mesazh të forte

процеси и цели кои резултираат со континуирано намалување на корупцијата, а нејзината имплементација ќе испрати силна порака до македонското општество дека борбата против корупцијата конечно се остварува.

Општина Дебар како транспарентна општина има и веб страна на која се презентираат сите тековни активности и постапки, со што секој граѓанин е во можност да биде информиран навремено за остварување на неговите права и обврски, да учествува во јавните повици, притоа почитувајќи ги законските норми, преку постоечки Комисии и законски постапки да биде објективно избран.

Со оглед на ризиците кои се наметнуваат од областа на корупцијата, Општина Дебар има потреба од дефинирани алатки и механизми со кои ќе ги заштити внатрешните процеси и постапки. Во рамки на надлежноста и делокругот на Работење засега не се идентификувани фактори кои го отежнуваат функционирањето на Општината. Сепак, долгорочно, Општината изготвува антикорупциски план.

ПРОЦЕНКА КОН РИЗИЦИТЕ ОД КОРУПЦИЈА

Проценката кон ризиците од корупција е првиот чекор од процесот на подготовка на Годишниот план за спречување на корупцијата во Општина Дебар. При проценката е направена анализа на факторите на ризици на системот како целина. За континуитет при детектирањето на ризици и нивно справување, управувањето со ризиците потребно да стане составен дел од деловното планирање на општината и на извршувањето на нејзините надлежности. Истовремено, управувањето со ризиците треба да стане дел од секојдневната култура на однесување на менаџментот и на сите вработени во општината.

ПРИЧИНИ, УСЛОВИ И ФАКТОРИ ЗА ОВОЗМОЖУВАЊЕ КОРУПЦИЈА

Теоретски, доколку некој ги злоупотребува својата положба и овластувања за директно или индиректно понудена, дадена,

shoqërisë maqedonase se lufta kundër korrupsionit më në fund po realizohet.

Komuna e Dibrës, si komunë transparente, ka edhe një faqe internetin te cilën prezantohen të gjitha aktivitetet dhe procedurat aktuale, me të cilën çdo qytetar mund të informohet në kohën e duhur përushtrimin e të drejtave dhe detyrimeve të tij, për të marrë pjesë në publik. Bën thirrje, duke respektuar normat ligjore, të zgjidhen objektivisht perms komisioneve ekzistuese dhe procedurave ligjore.

Duke marrë parasysh rreziqet që paraqet korrupsioni, Komuna e Dibrës ka nevojë përmes mekanizmave të përcaktuara për të mbrojtur proceset dhe procedurat e brendshme. Për momentin nuk janë identifikuar faktorë që e vështirësojnë funksionimin e Komunës në kuadër të kompetencës dhe fushëveprimin të punës. Megjithatë, në planin afatgjatë, Komuna është duke përgatitur një plan antikorrupsion.

VLERËSIMI I RREZIQEVE NGA KORUPSIONI

Vlerësimi I rreziqeve të korrupsionit është hapi I parë në procesin e përgatitjes së Planit Vjetor për Parandalimin e Korrupsionit në Komunën e Dibrës. Gjatë vlerësimit, u bë një analizë e faktorëve të rrezikut të sistemit në tërësi. Për vazhdimësinë në zbulimin e rreziqeve dhe menaxhimin e tyre, menaxhimi I riskut duhet të bëhet pjesë integrale e planifikimit të biznesit të komunës dhe ekzekutimit të përgjegjësive të saj .Në të njëjtën kohë, menaxhimi I rrezikut duhet të bëhet pjesë e cultures së sjelljes së përditshme të menaxhmentit dhe të gjithë punonjësve në komunë.

SHKAQET, KUSHTET DHE FAKTORËT MUNDËSUES TË KORUPSIONIT

Në teori, nëse dikush abuzon me pozitën dhe autoritetin e tij për të ofruar, dhënë, premtuar, kërkuar, pranuar ose prituri në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë një përfitim material ose jo material ose përfitim tjetër për veten ose dike tjetër, bëhet fjalë për korrupsion. Praktika e deritanishme tregon se punonjësit e

ветена, побарана, прифатена или очекувана корист материјална или нематеријална или друга придобивка за себе или некој друг, станува збор за корупција. Праксата досега покажува дека вработените во општината ги почитуваат начелата на законитост, интегритет, јавност, заштита и одговорност, што е индикатор дека службениците може да препознаат и да се справат со можноста за пробивање на корупцијата во делокругот на работењето.

ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА АЛАТКИ И КОНТРОЛНИ МЕХАНИЗМИ ЗА НАДМИНУВАЊЕ НА ДЕТЕКТИРАНИТЕ РИЗИЧНИ ОБЛАСТИ

Корупцијата е забрането однесување кое ја загрозува демократијата и владеењето на правото, па затоа е потребно колку е можно повеќе индивидите и институциите да работат на нејзино спречување. За да се намалат негативните последици кои настануваат од корупцијата, тенденција на општината е да се воспостави цврста политика за борба против корупцијата, заради заштита на граѓаните и државата, а особено заради воспоставување и почитување на владеењето на правото. Како алатки и механизми за надминување на детектираните ризични области, Општина Дебар ги има:

- Почитување на законската регулатива;
- Редовна ревизија на работењето од финансиски и правен аспект;
- Почитување на начелата на стручност и компетентност при селекција на кандидатите за вработување;
- Јакнење на свеста и едуцирање на вработените за можностите за корупција;
- Воспоставување и примена на методологија за идентификување, анализа и оценка за ризиците од корупција;
- Усвоена антикорупциска политика за интегритет,
- Транспарентност во однос на слободниот пристап до информациите од јавен карактер;
- Креирање и објавување во соодветен

комунес respektojnë parimet e ligjshmërisë, integritetit, publicitetit, mbrojtjes dhe përgjegjësisë, që është tregues se zyrtarët mund të njohin dhe të përballen me mundësinë e thyerjes së korrupsionit në fushën e punës.

VENDOSJA E MJETEVE DHE MAKANIZMAVE KONTROLLUES PËR TEJKALIMIN E REZIQEVE TË ZBULUARA NË SFERA TË NDYSHME

Korrupsioni është një sjellje e ndaluar që kërcënon demokracinë dhe qeverisjen e vendit, ndaj është e nevojshme që individët dhe institucionet të punojnë sa më shumë për ta parandaluar atë. Për të reduktuar pasojat negative që rrjedhin nga korrupsioni, tendenca e komunës është që të vendosë një politikë të forte për të luftuar korrupsionin, për mbrojtjen e qytetarëve dhe shtetit, e veçanërisht me qëllim të vendosjes dhe respektimit të shtetit të së drejtës. Si mjet edhe mekanizma për tejkalimin e zonave me rrezik të zbuluar, Komuna e Dibres ka:

- Respektim të rregullores ligjore;
- Revizioni I rregullt I operacioneve nga aspekti financiar dhe ligjor;
- Respektimi I parimeve të ekspertizës dhe kompetencës gjatë përzgjedhjes së kandidatëve përpunësim;
- Ndërgjegjësimi dhe edukimi I punonjësve për mundësitë e korrupsionit,
- Krijimi dhe zbatimi I një metodologjie për identifikimin, analizimin dhe vlerësimin e rreziqeve të korrupsionit;
- Miratimi I politikës kundër korrupsionit për integritet
- Transparenca në lidhje me qasje të informacionit me karakter publik;
- Krijim dhe shpallje në format përkatëse ,gjegjësisht format të përpunuar kompjuterik në të dhënat të hapura, që komuna I krijon gjatë punës, conform kompetencave ligjore.
- Baner i posaçëm Integritet dhe Antikorupcion në faqen e internetit të komunës së Dibres, permes së cilës ka qasje deri te elementet e miratuara dhe

формат, односно компјутерски обработлив формат на отворени податоци, кои Општина Дебар ги создава со текот на работењето, согласно законските надлежности,

- Посебен банер Интегритет и Антикоруција на интернет страницата на општина Дебар, преку кој се пристапува до усвоените и имплементирани елементи од системот за интегритет и антикорупција.

ЈАКНЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ИНСТИТУЦИИТЕ СО ОСОБЕН АКЦЕНТ НА ЈАКНЕЊЕ НА ИНТЕГРИТЕТОТ НА ВРАБОТЕНИТЕ

Степенот на одговорност за брз одзив и максимизирање на ефикасноста за давање на услугите во голема мера влијае на јакнење на капацитетите на институциите. Акцент во спротивставувањето со корупцијата во голема мера има и интегритетот на вработените. Под интегритет се подразбира подготвеноста на поединецот да препознае и одлучно да се спротивстави во некоја незаконска, неморална или нечесна ситуација. Под поимот „интегритет“ се подразбира и законито, независно, непристрасно, етичко, одговорно и транспарентно вршење работи со кои службените лица го чуваат својот углед и угледот на институцијата. Со обезбедување на повеќе едукации, обуки и со почитување на законските норми, службениците ќе можат соодветно да одговорат на сите предизвици кои може да произлезат од корупцијата.

Справување на институцијата со корупцијата ќе започне со испраќање на јасна порака до сите дека корупцијата нема да остане несанкционирана и ќе се води според следните 5 законски принципи: принцип на законитост, принцип на интегритет, принцип на еднаквост, принцип на јавност и принцип на заштита и одговорност.

НАВРЕМЕНО ПОСТАПУВАЊЕ ВО ВРСКА СО ОСТВАРУВАЊЕ НА ПОТРЕБНИТЕ УСЛУГИ КОН ПРАВНИТЕ И ФИЗИЧКИТЕ ЛИЦА

implementuara nga sistemi për integritet dhe antikorrupsion.

FORCIMI I KAPACITETEVE TE INSTITUCIONEVE ME THEKS TE VEÇANTE TE FORCIMIT TË INTEGRITETIT TË PUNONJËSVE

Shkalla e përgjegjësisë për reagim të shpejtë dhe maksimizimin e efikasitetit të ofrimit të shërbimeve ndikon shumë në forcimin e kapaciteteve të institucioneve. Theksi në luftën kundër korrupsionit është gjithashtu I përqendruar në masë të madhe tek integriteti I punonjësve. Integriteti I referohet gatishmërisë së një individi për të njohur dhe kundërshtuar me vendosmëri një situatë të paligjshme, imorale ose të pandershme. Me termin "integritet" nënkuptohet edhe kryerja ligjore, e pavarur, e paanshme, etike, e përgjegjshme dhe transparente e punës me të cilën zyrtarët mbrojnë reputacionin e tyre dhe reputacionin e institucionit. Duke ofruar më shumë edukim, trajnim dhe duke respektuar normat ligjore, zyrtarët do të jenë në gjendje t'i përgjigjen në mënyrë adekuate të gjitha sfidave që mund të dalin nga korrupsioni.

Trajtimi I korrupsionit nga ana e institucionit do të fillojë duke dërguar një mesazh të qartë për të gjithë se korrupsioni nuk do të kalojë pa sanksione dhe do të udhëhiqet nga 5 parimet ligjore të mëposhtme: parimi I ligjshmërisë, parimi I integritetit, parimi I barazisë, parimi I publicitetit dhe parimi I mbrojtjes dhe përgjegjësisë.

VEPRIM NE KOHE NË LIDHJE ME OFRIMIN E SHËRBIMEVE TË NEVOJSHME PERSONAVE JURIDIKE DHE FIZIK

Sipas parimit të orientimit në shërbim, sipas Ligjit për procedurën e përgjithshme administrative, zyrtari është I obliguar dhe I orientuar në shërbim drejt realizimit të të drejtave

Согласно начелото на сервисна ориентација, според Законот за општата управна постапка, службеникот е должен и сервисно ориентиран кон остварувањето на правата и интересите на странките. Општина Дебар веќе подолг временски период важи за општина која навремено одговара на доставените барања, успешно и навремено постапува при спроведувањето на постапките, притоа почитувајќи ги законски утврдените временски рокови. Досега, праксата покажува дека доколку не постои некомплетно доставена документација или суштинска пречка во смисла на постоењето услови за остварување на правата на граѓаните, службениците транспарентно, навремено и одговорно ги изготвуваат и донесуваат актите потребни за остварување на правата и интересите на граѓаните.

ПОЧИТУВАЊЕ НА ЗАКОНСКИТЕ ПРОПИСИ, КОДЕКСОТ ЗА ЕТИЧКО ОДНЕСУВАЊЕ И КОДЕКСОТ ЗА АДМИНИСТРАТИВНИ СЛУЖБЕНИЦИ

Општина Дебар го применува одредбите од Етичкиот кодекс на административните службеници.

Правната рамка е основа за пренесување на минималните задолжителни стандарди и принципи на однесување на секој јавен службеник. Законите и прописите би можеле да ги утврдат фундаменталните вредности на јавната служба и треба да ја обезбедат рамката за упатување, истражување, дисциплинска постапка и за гонење.

Треба да постојат јасни правила со кои ќе се дефинираат етичките стандарди што ќе го раководаат однесувањето на јавните службеници во контактите со јавниот сектор. Зголемувањето на интеракцијата меѓу јавниот и приватниот сектор налага поголемо внимание да им се посвети на вредностите на јавната служба, а од надворешните партнери да се бара да ги почитуваат тие вредности.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ДОВЕРБАТА НА ГРАЃАНИТЕ КОН ИНСТИТУЦИИТЕ И МОТИВИРАЊЕ ДА ПРИЈАВАТ КОРУПЦИЈА

dhe interesave të palëve. Komuna e Dibrës është konsideruar për një kohë të gjatë si një komunë që u përgjigjet me shpejtësi kërkesave të parashtruara, vepron me sukses dhe me shpejtësi në zbatimin e procedurave, duke respektuar afatet e përcaktuara me ligj. Deri më tani, praktika tregon se nuk ka dokumentacion të dorëzuar jo të plotë ose pengesë thelbësore për ekzistencën e kushteve për realizimin e të drejtave të qytetarëve, zyrtarët në mënyrë transparente, të shpejtë dhe të përgjegjshme përgatisin dhe miratojnë aktet e nevojshme për realizimin, të drejtave dhe interesave të qytetarëve.

RESPEKTIMI I AKTEVE LIGJORE, KODEKSI PËR SJELLJE ETNIKE, DHE KODEKSI PËR PUNONJËSIT ADMINISTRATIV

Kuadri ligjor është baza për përcjelljen e standardeve dhe parimeve minimale të detyrueshme të sjelljes për çdo zyrtar publik. Ligjet dhe rregulloret mund të përcaktojnë vlerat themelore të shërbimit public dhe duhet të ofrojnë kuadrin për referim, hetim, veprim disiplinor dhe ndjekje penale.

Duhet të ketë rregulla të qarta që do të përcaktojnë standardet etike që do të udhëheqin sjelljen e zyrtarëve public në kontaktet e tyre me sektorin public. Rritja e ndërveprimit ndërmjet sektorit public dhe atij privat kërkon që t'i kushtohet vëmendje më e madhe vlerave të shërbimit public dhe partnerëve të jashtëm t'u kërkohet të respektojnë këto vlera.

FORCIMI I BESIMIT TË QYTETARËVE NË INSTITUCIONET DHE MOTIVIMI I TYRE TË RAPORTIM PËR KORRUPTIONIN

Një mjet vendimtar në uljen e luftës kundër korrupsionit është motivimi i qytetarëve për të raportuar korrupsionin. Komuna e Dibrës ka një

Круцијална алатка во намалувањето на борбата против корупцијата е мотивацијата на граѓаните да пријават корупција. Општина Дебар има определено лице за интегритет и лице за заштитено внатрешно пријавување. Во таа смисла, граѓаните се охрабруваат да ги пријавуваат сите такви незаконски постапувања доколку постојат. Неопходно е да постои доверба во институциите со оглед дека законите ги регулираат сите постапки, активности и дејствија. Секое прекршување на Законот треба да има соодветна санкција како последица, без разлика дали станува збор за Функционер, Раководител или административен службеник со пониско звање.

Општина Дебар на својата веб страна има на веб страната „Пријави корупција“. Преку оваа можност, граѓаните се обраќаат до тимот во Општината кој ги разгледува барањата и согласно содржината односно елементите за корупција, образецот (барањето) го препраќаат до Државната комисија за спречување на корупцијата, за понатамошно постапување односно утврдување на постоење на корупција.

ЗАЈАКНАТА КОНТРОЛА И НАДЗОР НА ЈАВНИТЕ НАБАВКИ

Постапките за јавни набавки во целост се спроведуваат преку електронскиот систем за јавни набавки и истите се транспарентни, како и јавно достапни за јавноста. Договорите се објавуваат на веб страната на Општината.

Точно и прецизно да се врши планирање на постапките за јавни набавки и навремено во законскиот утврден рок, до крајот на Јануари во тековната година, да се доставуваат до Одделение за јавни набавки заради подготовка и објава на годишниот план за јавни набавки.

ЈАКНЕЊЕ НА АЛАТКИТЕ ЗА ОТЧЕТНОСТ И ТРАНСПАРЕНТНОСТ ВО РАБОТЕЊЕТО НА МИНИСТЕРСТВОТА И ОРГАНИТЕ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА

Општината согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер во

person të caktuar për raportimin e korrupsionit. Në këtë kuptim, qytetarët inkurajohen të raportojnë të gjitha veprimet e tilla të paligjshme nëse ekzistojnë. Është e nevojshme të kemi besim tek institucionet duke pasur parasysh se ligjet I rregullojnë të gjitha procedurat, aktivitetet dhe veprimet. Çdo shkelje e ligjit duhet të ketë si pasojë sanksionin përkatës, pavarësisht nëse bëhet fjalë për funksionar, menaxher apo zyrtar administrativ me titull më të ulët.

Komuna e Dibrës ka në web faqen e saj faqen e internetit "Raporto korrupsionin". Nëpërmjet kësaj mundësie, qytetarët I drejtohen ekipit në Komunë që të shqyrtoje kërkesat dhe sipas përmbajtjes, pra elementeve të korrupsionit, ia përcjellin formularin (kërkesën) Komisionit Shtetëror të Parandalimit të Korrupsionit, për veprime të mëtejshme dmth përcaktimi I ekzistimit të korrupsionit.

FORCIMI I KONTROLLIT DHE MBIKQYRJES SË FURNIZIMEVE PUBLIKE

Procedurat e furnizimit public zbatohen plotësisht permes sistemit elektronik të furnizimit public dhe janë transparente dhe të disponueshme për publikun. Kontratat janë publikuar në faqen e Komunes.

Të kryejë me saktësi dhe precizitet planifikimin e procedurave të furnizimit public dhe t'i dorëzojë me kohë në Njësinë për furnizim Publik brenda afatit të përcaktuar ligjor, deri në fund të janarit, me qëllim përgatitjen dhe publikimin e raportit vjetor.

целост ги спроведува и применува сите алатки кои се предвидени со цел отчетност и транспарентност во работењето.

Еден од клучните аспекти во превенцијата и борбата против корупција е транспарентното и ефективното работење на институциите, особено од аспект на давањето услуги кон граѓаните, што треба да вклучува систем на општествена отчетност.

Граѓанскиот сектор, во соработка со локалната самоуправа и со учество на граѓаните, веќе работи на развивање на алатки со примена на ИК технологии и социјални медиуми кои на поефективен и поефикасен начин ги адресираат овие проблеми на локално ниво.

ЦЕЛ НА ПЛАНОТ

Целта на овој План е Општина Дебар за 2025 година да создаде антикорупциска работна средина во која борба против корупцијата ќе ја реализира преку правилна проценка и идентификација на ризиците на корупција.

FORCIMI I MJETEVE PËR LLOGARIDHËNIE DHE TRANSPARENCE NË PUNËN E MINISTRIVE DHE ORGANET E ADMINISTRATËS SË SHTETIT

Në përputhje me Ligjin për qasje të lire në informacione publike, komuna plotësisht I zbaton dhe aplikon të gjitha mjetet e parapara me qëllim të llogaridhënies dhe transparences në punë.

Një nga aspektet kyçe në parandalimin dhe luftën kundër korrupsionit është funksionimi transparent dhe efektiv i institucioneve, veçanërisht në drejtim të ofrimit të shërbimeve për qytetarët, I cili duhet të përfshijë një system të llogaridhënies sociale.

Sektori I qytetarëve, në bashkëpunim me vetëqeverisjen lokale edhe me pjesëmarrjen e qytetarëve, tashmë është duke punuar në zhvillimin e mjeteve me aplikimin e teknologjive IC dhe mediave sociale që adresojnë këto problem në nivel local në mënyrë më efektive dhe efikase.

QËLLIMI I PLANIT

Qëllimi I këtij Plani është që Komuna e Dibrës në vitin 2025 të krijojë një mjedis pune kundër korrupsionit në të cilin lufta kundër Korrupsionit do të realizohet përmes vlerësimit dhe identifikimit korrekt të rreziqeve të korrupsionit.

Pergaditi: Majlinda Kaba Osmani

Градоначалник / Kryetar i Komunës
Hekuran Duka
